

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Кзз 73/2022
23.02.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Невенке Важић, председника већа, Дубравке Дамјановић, Милене Рашић, Драгана Аћимовића и Светлане Томић Јокић, чланова већа, са саветником Врховног касационог суда Весном Зарић, као записничарем, у кривичном предмету окривљеног АА, због кривичног дела изазивање опште опасности из члана 278. став 5. у вези са ставом 1. Кривичног законика, одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног АА - адвоката Саше Лукића, поднетом против правноснажних пресуда Основног суда у Смедереву К 303/20 од 19.08.2021. године и Вишег суда у Смедереву Кж1 102/21 од 24.11.2021. године, у седници већа одржаној дана 23.02.2022. године, једногласно, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснован захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА - адвоката Саше Лукића, поднет против правноснажних пресуда Основног суда у Смедереву К 303/20 од 19.08.2021. године и Вишег суда у Смедереву Кж1 102/21 од 24.11.2021. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Смедереву К 303/20 од 19.08.2021. године окривљени АА оглашен је кривим због извршења кривичног дела изазивање опште опасности из члана 278. став 5. у вези са ставом 1. КЗ за које дело му је изречена условна осуда којом му је утврђена казна затвора у трајању од два месеца, за коју казну је одређено да се неће извршити уколико окривљени у року од једне године по правноснажности пресуде не учини ново кривично дело.

Истом пресудом окривљени је обавезан на плаћање трошкова кривичног поступка, док је оштећени ради остваривања имовинскправног захтева упућен на парницу.

Пресудом Вишег суда у Смедереву Кж1 102/21 од 24.11.2021. године одбијена је као неоснована жалба браниоца окривљеног, а пресуда Основног суда у Смедереву К 303/20 од 19.08.2021. године, потврђена.

Против наведених правноснажних пресуда захтев за заштиту законитости поднео је бранилац окривљеног АА - адвокат Саша Лукић због битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 1) ЗКП, са предлогом да Врховни

касациони суд усвоји као основан поднети захтев, преиначи побијане пресуде и одбије оптужбу или их укине и предмет врати на поновно суђење.

Врховни касациони суд је доставио примерак захтева за заштиту законитости Републичком јавном тужиоцу сходно одредби члана 488. став 1. ЗКП, те је у седници већа коју је одржао у смислу члана 490. ЗКП, без обавештења Републичког јавног тужиоца и браниоца окривљеног, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке (члан 488. став 2. ЗКП), размотрио списе предмета и правноснажне пресуде против којих је захтев за заштиту законитости поднет, па је, по оцени навода изнетих у захтеву, нашао:

Захтев за заштиту законитости је неоснован.

Указујући на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 1) ЗКП, бранилац окривљеног АА у поднетом захтеву истиче да је суд осуђујући окривљеног за кривично дело изазивање опште опасности из члана 278. став 5. у вези са ставом 1. КЗ на штету окривљеног повредио начело *ne bis in idem* (не поново о истој ствари). Ово стога што је окривљени у прекршајном поступку, који је вођен и окончан пре кривичног поступка, кажњен за исти животни догађај за који је и оглашен кривим у кривичном поступку, обзиром да се чињенични опис прекршаја односи на истог окривљеног, на исти догађај који се десио у исто време, на истом месту и са истоветном радњом окривљеног, која је предузета истим средством радње извршења, према истом оштећеном.

Изнети наводи захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног се, по оцени Врховног касационог суда, не могу прихватити као основани, из следећих разлога:

Наиме, у конкретном случају се не ради о правноснажно пресуђеној ствари, па стога вођење кривичног поступка против окривљеног АА због кривичног дела изазивање опште опасности из члана 278. став 5. у вези са ставом 1. КЗ, а након окончања прекршајног поступка против окривљеног, по налажењу овога суда, не представља повреду начела *ne bis in idem*.

Одредбом члана 438. став 1. тачка 1) ЗКП је прописано да битна повреда одредаба кривичног поступка постоји ако је наступила застарелост кривичног гоњења или је гоњење искључено услед амнестије или помиловања или је ствар већ правноснажно пресуђена или постоје друге околности које трајно искључују кривично гоњење.

Устав Републике Србије у члану 34. став 4. гарантује правну сигурност у казненом праву одредбом да нико не може бити гођен ни кажњен за кривично дело за које је правноснажном пресудом ослобођен или осуђен или за које је оптужба правноснажно одбијена или поступак правноснажно обустављен, а којим забранама подлеже и вођење поступка за неко друго кажњиво дело. Наведени принцип садржан је и у одредби члана 4. став 1. ЗКП којом је прописано да нико не може бити гођен за кривично дело за које је одлуком суда правноснажно ослобођен или осуђен или за које је оптужба правноснажно одбијена или је поступак правноснажно обустављен.

Одредбом члана 4. став 1. Протокола број 7 уз Европску конвенцију о заштити људских права и основних слобода прописано је да се никоме не сме поново судити, нити се може поново казнити у кривичном поступку у надлежности исте државе за дело због кога је већ био правноснажно ослобођен или осуђен у складу са законом и кривичним поступком те државе.

Из наведених одредби јасно произилази да је забрањено кривично гоњење или суђење за кажњиво дело, уколико оно произилази из истих чињеница или чињеница које су у битном исте, а које су предмет дела које је већ правноснажно пресуђено.

Уважавајући судску праксу Европског суда за људска права, Уставни суд Републике Србије је поставио критеријуме на основу којих се врши оцена да ли вођење поступка против окривљеног због дела које произилази из истог животног догађаја представља повреду начела *ne bis in idem*, а ти критеријуми су: 1. да ли су оба поступка која су вођена против окривљеног вођена за дело које по својој природи представља кажњиво дело, односно да ли је запређена санкција у прекршајном поступку по својој природи казненоправна; 2. да ли су дела због којих се окривљени казнено гони иста (*idem*) и 3. да ли је постојала двострукост поступка (*bis*).

Међутим, у новијој пракси Европски суд за људска права је у предмету А. и Б. против Норвешке, бр. 24130/11 и 29758/11, од 15.09.2016. године детаљно размотрио питање примене начела *ne bis in idem*, спроводећи тзв. тест довољно уске повезаности у садржинском и временском смислу и прихваћена је могућност да је изрицање различитих санкција од стране различитих органа које се односе на исто понашање у одређеној мери допуштено на основу члана 4. Протокола 7 уз Европску конвенцију за заштиту људских права и основних слобода, без обзира на постојање одлуке која има својство *res iudicata*, те да се комбинација санкција у тим предметима треба сматрати као целина. Стога, закључак је да члан 4. Протокола 7 Европске конвенције не искључује вођење два поступка, чак и до њиховог завршетка, ако су испуњени одређени услови.

С обзиром на напред наведено приликом оцене да ли је у конкретном случају дошло до повреде начела *ne bis in idem* неопходно је одговорити на следећа питања:

1) да ли су оба поступка која су вођена против неког лица вођена за дело које по својој природи представља кажњиво дело, односно да ли је прва казна по својој природи казнено – правна;

2) да ли су дела због којих се неко лице казнено гони иста (*idem*);

3) да ли се постојала двострукост поступка (*bis*);

4) да ли су два поступка довољно тесно повезана у садржинском и временском погледу, а у оквиру којег је потребно утврдити следеће критеријуме:

- да ли су различитим поступцима оствариле усклађене сврхе које се међусобно надопуњују и чине један јединствени поступак, те се тим поступцима обухватају различити аспекти противправног понашања,

- да ли је дуалитет тих поступака предвидљива последица, како у праву тако и у пракси, истог оспораваног понашања (*idem*);

- да ли су ти поступци вођени на начин како би се што више избегло дуплирање у прикупљању и оцени доказа, сарадњом између различитих надлежних тела како би се чињенице утврђене у једном поступку користиле у другом поступку, те

- да ли је казна изречена у поступку који је први правноснажно окончан узета у обзир у поступку који је касније правноснажно окончан, и то на начин да укупан износ свих санкција буде сразмеран извршеном делу.

Тражећи одговор на прво питање, односно да ли су оба поступка која су вођена против окривљеног вођена за дело које по својој природи представља кажњиво дело, Врховни касациони суд, полазећи од мерила „Енгел“ налази да је прекршајни поступак вођен за дело које је по својој природи и тежини и сврси запређене сакције представља кажњиво дело.

Питање утврђивања идентитета дела је кључно питање, с обзиром на то да се једним друштвено неприхватљивим понашањем могу истовремено угрозити различита заштићена добра, те остварити обележја два или више кажњивих дела, која могу бити у надлежности истог или различитих органа гоњења исте државе. Ово питање је нарочито важно у оним случајевима у којима би последице прешироког тумачења начела *ne bis in idem* биле штетне у заштити темељних друштвених вредности и сврси која се остварује у сваком поједничаном казненем поступку.

У конкретном случају окривљени АА у прекршајном поступку кажњен је због учињеног прекршаја из члана 11. став 2. Одлуке о условима држања, поступања и заштите домаћих животиња јер је дана 23.11.2017. године, у ..., у Улици ... његов пас изашао ван дворишта без надзора на јавну површину, док је у кривичном поступку оглашен кривим због кривичног дела изазивање опште опасности из члана 278. став 5. у вези са ставом 1. КЗ односно што дана 23.11.2017. године, у ..., у Улици ... као власник кућног љубимца - пса није на правилан начин држањем и другим мерама спречио да истрчи из дворишта породичне куће на улицу и изазове опасност за тело људи и уједе за десну потколеницу оштећеног, из чега произилази да је предмет прекршајног и кривичног поступка био један животни догађај у којем су се остварила обележја два различита деликта и на тај начин се морају сматрати битно истим у смислу члана 34. став 4. Устава.

Надаље, испуњен је и трећи услов који се тиче двострукости поступка јер је одлука из прекршајног поступка стекла својство пресуђене ствари пре правноснажног окончања кривичног поступка, с обзиром да је прекршајни налог окривљеном уручен 28.11.2017. године, а уплата новчане казне по истом је извршена 01.12.2017. године, након чега је покренут кривични поступак против окривљеног подношењем приватне кривичне тужбе од стране пуномоћника оштећеног 13.12.2017. године која се имала сматрати кривичном пријавом имајући у виду да је у питању кривично дело које се гони по службеној дужности.

Примењујући нове критеријуме те спроводећи тест довољно уске повезаности два поступка Врховни касациони суд је утврдио да је кажњиво понашање окривљеног захтевало два одговора, како прекршајну санкцију због тога што као држалац пса није онемогућио његов излазак ван свог дворишта, тако и кривичну санкцију, због тога што је опште опасним средством – псом кога није спречио да истрчи из дворишта на улицу и уједе оштећеног изазвао опасност за живот и тело људи услед чега је оштећени задобио лаке телесне повреде, при чему је сваки одговор тежио остварењу различите сврхе, односно заштити различитих добара. Прекршајна санкција је представљала реакцију на то што окривљени није онемогућио слободан и неконтролисан излазак пса ван свога дворишта, дакле као средство одвраћања од непридржавања прописа везаних за држање домаћих животиња, док кривична санкција није само служила као средство одвраћања, него је имала сврху кажњавања због тога што је окривљени својим понашањем, тачније тиме што није спречио да пас као опште опасно средство изађе ван његовог дворишта изазвао опасност за живот и тело људи услед чега је оштећени задобио лаке телесне повреде. Друго, вођење двоструког поступка, уз могућност изрицања различитих санкција, било је предвидиво за окривљеног, који је морао знати да је кривично гоњење, као и изрицање прекршајне санкције било вероватно. Треће, Основни суд у Смедереву је изводио доказе који су били релевантни за утврђивање кривичне одговорности окривљеног.

Дакле, као прво у оба поступка оствариле су се усклађене сврхе које се међусобно допуњују и чине један јединствен поступак, као друго, вођење два поступка, уз могућност кумулативног изрицања различитих казни, било је предвидиво за окривљеног, који је од самог почетка морао знати да је кривично гоњење за неспречавање да пас истрчи из дворишта и уједе оштећеног, као и изрицање новчане казне зато што је омогућио да пас изађе ван његовог дворишта на јавну површину, било могуће, чак и вероватно, и као треће, избегнуто је дуплирање извођења доказа у ова два поступка.

Имајући у виду све напред наведено, окривљени није претрпео било какву несразмерну штету или неправду због вођења два поступка и санкционисање различитим санкцијама, а између прекршајног и кривичног поступка је постојала довољно блиска повезаност, како у садржинском, тако и у временском погледу, те се може сматрати да чине део јединствене целине.

Стога су, по налажењу Врховног касационог суда, неосновани наводи захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног АА којима се указује да је доношењем побијаних правноснажних пресуда на штету овог окривљеног учињена битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 1) ЗКП.

Са изнетих разлога, налазећи да побијаним пресудама није учињена повреда закона на коју се неосновано указује захтевом за заштиту законитости браниоца окривљеног АА - адвоката Саше Лукића, Врховни касациони суд је на основу члана 491. став 1. ЗКП наведени захтев браниоца окривљеног одбио као неоснован.

Записничар-саветник
Весна Зарић,с.р.

Председника већа-судија
Невенка Важић,с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић